

HET GRAPHISCHE WERK VAN A. ALLEBÉ,

□ □ □ □ DOOR J. KNOEF. □ □ □ □

BEN artikel, door Jan Veth eenige jaren geleden geschreven *), dat de steendrukken van Allebé behandelt, zou het overbodig kunnen doen schijnen, wederom de pen daarvoor op te nemen, ware het niet, dat de kwaliteiten van dit veel te weinig gekende werk schier dwongen om, op gevaar af van in herhalingen te vervallen, in breeder kring dan het opstel, zoeven genoemd, kon bereiken, de aandacht er voor te vragen, waarbij de overweging dat ruimer illustratie — toch immer voornaamste wekker van belangstelling — duidelijker nog de beteekenis ervan naar voren zou kunnen brengen, het uitzicht te verlokender deden zijn, om een oud onderwerp opnieuw te behandelen.

Tot recht begrip van wat de arbeid van Allebé beteekent, kan het dienstig zijn, iets over de beoefening van de lithografie in den tijd, waarin hoofdzakelijk 's meesters productie valt, vooraf te doen gaan aan het overzicht van zijn werk. Wie zich omtrent den stand der Hollandsche steenteekening te dien tijde, voor de reproductie aangewend allereerst, wenscht te onderrichten, kan niet beter doen dan er de jaargangen van de *Kunstkronijk* op na te slaan, welke in de dertig, veertig deelen van de jaren, die ons hier bezighouden, verscheidene kunstenaars en wie er, half artisan, half artist, bij gerekend kunnen worden, te werk heeft gezet om aan eigen en anderer kunst hun opvatting van de litho als reproductiemiddel te demonstreeren. Het kan dan niet ontkend worden, dat een Jan Weissenbruch, een Van der Maaten, een Schelfhout — meer namen blijven nog ongenoemd — met smaak eigen voortbrengsels hebben geïnterpreteerd (men behoeft echter van den eersten dezer kunstenaars slechts een paar figuurstukken te zien naar werk van anderen om te bemerken, hoe het gevallen kan, dat een knap en gevoelig vertolker van stedschoon nog niet de capaciteiten bezit, vereischt voor een goed reproduceerend talent, dat alles moet kunnen aanvatten), dat van degenen, voor wie het lithografeeren meer een beroep was, een F. H. Weissenbruch, een Dekker, een Cramer, een Nunnink goede stalen zijn aan te wijzen, die, vertegenwoordigden ze een gemiddelde, met meer dan gewone belangstelling naar een nadere kennismaking zouden doen uitzien. Nu echter, hoezeer de eersten als de laatsten schier zonder uitzondering technisch knap zijn, blijven, vooral bij de lithografen van *métier*, zulke prenten hoogtepunten, vaak mede door de kwaliteiten van het origineel, waar beneden een groot deel van hun productie blijft. Nog niet zoo licht misschien

*) In het jaarboekje der Vereeniging tot bevordering der grafische kunst, jaargang 1917, Elsevier's LXXI, No. 3.